

**NOVINE SLOVENSKE KRAJINE**

**Duhovnik i naši izseljenci.**

Mladenec Benko, kak čtmo v denešnji številki Novin, genljivo opisuje svojo radost, ka je potom Marijinoga Lista lahko opravo sveto spoved i ka je tudi druge pripelao k spovedi. Neizmerno je srečen. V to srečo pa kaple tudi žuč. Vidi vnoge bloditi i nega za nje rešitve indri, kak samo v gorečem duhovniku. Zato prosi duhovnika za Nemčijo. Pripoznamo, da je prepotreben, a prle, kak se pošle, se more najti sporazum z Nemčijov, ka de varno i mirno lejko opravlaio to svojo zvišeno službo med izseljenci.

Gospod Camplin je v Franciji tak misijonar, kak mrs. Kerec na Kitajskom. Razlika je samo ta, da mrs. Kerec pogane vodi h kršćanstvi, g. Camplin pa svoj kršćanski narod varje poganstva. Čteli smo njegovo pismo, ka čeravno de vsako nedelo iskao gori naše razstepene ovce, edno leto vseh krajev obiskati nemore. Iz teh njegovih rečih, ki so pune goreče žele po rešenji dš, se jočič strga glasen i proseči krik: duhovniki Slov. krajine, pridite mi na pomoč, jaz sam ne zmorem vsega.

Na Belji, v Bački, Baranji mamostotine i stotine naših delavcov i delavk brez duhovne oskrbe. Na Čoki je samo maloletnih deklin do petsto. Lejko bi ponovili tožbo sv. Dūha, ki jo je zapisao Jeremiaš prorok: „Deca je prosila kruh i nikoga ne, ki bi njim ga lomo.“ Nikoga ne? Ve pa leto za letom pošila Slovenska krajina veliko število novomešnikov tak svečkoga kak redovnoga stanū pred Boži oltar. To že leta dugo trpi. Duhovnikov vsigdar več, prošelj po njih iz tujine pa še več, čeravno je vno gi delavci ne marajo i sovražio. Gda pride to dvoje vkūp? Gda se najde rešitev za to pitanje? Te, gda de se gledalo samo za rešenje dš i na nikaj drugo i te, gda de na obe stranej plamtela goreča lūbezen do Jezusa; te, gda bomo gledali v delavci, komi gleda laket iz raztrgane srakice i koleno skoz hūdi h blač, Kristušovoga lūbenca, svojega brata; te, gda bo delavec gledao v duhovniki lūbečega namestnika Kristušovoga. Gda te dūh pride med nas, te nas ne bo vlekla v kraj od duhovnika nikša mrznja, niti nikša prireditjev od delavcov dš. Če je v državi — suprema lex salus republicae — vseh zakonov zakon rešitev države, te je pri delavcaj v neskončnoj meri bole zakon vseh zakonov: rešitev njihovih dš.

**Zapisnik**

o razdelitvi 4 vagonov dodeljene brezplačne koruze za kraje prizadete ob poplavi reke Mure.

Z rešitvijoj kralj. ban. uprave dravske banovine VI. No 24/8 od 17. 7. 1938 je dodeljeno srez. načelstvu v Lendavi 4 vagona koruze za prehrano za brezplačno razdelitev poškodovancem po poplavi reke Mure.

Na predlog srez. načelstva v Lendavi, podpisani sreski pomožni odbor za poplavljenca soglasno odobril razdelitev 4 vagonov koruze brezplačno med občine prizadete po poplavi takole:

Občini Beltinci	10.000 kg koruze	1 va
" Oresje	10.000 "	1 gon
" Črenšovci	8.000 "	"
" Gaberje	6.000 "	"
" Odranci	4.000 "	"
" Lendava	2.000 "	"

Dodeljeno koruzo razdelijo občine le med kraje, kateri so bili poškodovani po poplavi reke Mure in to le tistim poškodovancem, ki trpijo največje pomanjkanje in so nujno potrebni pomoči za prehrano. Za razde-

**Razgled po katoličanskem sveti.**

Zastopniki slovenske katoličanske akcije pri sv. očih. Ljubljanski knezoškof, dr. Rožman Gregorij, je vodo 35 kotrig broječo odposlanstvo K. A. k svetomi očih. Sv. oča so prsrčno pozdravili odposlanstvo z genljivimi rečmi. — *Nagovor sv. oča na slovenske dijake Katoličanske akcije.* (Objavla „Osservatore Romano“). Sveti oča, obračajoč se k mladencem ljubljanske katoličanske akcije, je podčrtao, kak se ta mala skupina sestavla iz dragocenih enot, zakaj teh 35 mladencov ne prišlo iz Rima ali iz kakšega bližnjega mesta, nego iz Ljubljane, v sprevodništvijoj svojega pastira, ki je naš dragi brat v škofovstvi i apoštolskom pozvanji. — Tej mladenci, to moramo povdariti, so dobri, so odlični mladi ljudje. Njihova navzočnost vno gi pove, kak tudi vno gi pove navzočnost njūvog škofa, ki je tak goreči za blaženost dš i za čast božo. Že to dosta pomeni, da je škof ravno nje zbrao za tovariše svoje romarske poti v Rim, da obiše grobe apoštolov i da izpove Kristušovimi namestniki, rimskomi škofi, vso svojo pobožnost, štere visiko vrednost sv. oča tak jako cenili. On je jako veseli, da njemi tej lūbeni sinovje dajo s svojoj navzočnostjov priliko, da v njih pozdravi, blagoslovi i obine vse, vsakoga posameznika i vso vnožino, ki posveča svoje mlade sile katoličanskoj akciji, i to v tistoj Jugoslaviji, v tistoj Ljubljani i v tistoj domovini, kde je svetomi očih katoličanska akcija tak jako pri srci, kde je on s takšov gorečnostjov vsikdar želo, da jo vidi prav posebno cvesti. Zato ščemo i smo veseli, da tu prav posebno cvete, da prinese vse sadove, s šterimi jo obogatuje dobrota i milost boža povsedi tam, kde je katoličanska akcija tak dobro organizirana i vodena, kak to zna naš dragi škof ljubljanski. Njegova svetost srčno žele, da bi se to, ka se dela v Ljubljani, povsedi godilo v lepoj i velkoj Jugoslaviji. Ve je stvar sama na sebi tak jako lepa! Ve Katoličanska akcija pomeni katoličansko življenje, ka bi pa bila akcija, če ne bi bilo življenja? Katoličanska akcija mora biti katoličansko življenje i samo tisti, ki jo tak gleda, vidi vso važnost kat. akcije i vidi tudi zakaj je sv. oči tak jako pri srci. Ona je pitanje življenja, i zato razmimo posebno važnost, ki jo ma katoličanska akcija v velkoj državi, ki jo sv. oča tak jako lūbi. — Sveti oča je pravo nadale: „Navzoči dobro znajo, da so v njihovoj domovini tudi takši — i njihovo število ne malo — ki neso prijatelji katoličanskoga življenja i delūvanja, ki ga ne pospešujejo, ki ga morebiti niti ne želejo i ki zagvūšno nikaj ne včinijo, da bi ponūdili tisto pošteno, pametno i blagodejno pomoč, ki bi jo morale nūditi posvetne oblasti i vse vladavine. Zakaj bi se trbelo bojati katoličanskoga življenja? Ve se ne trbe bojati od katoličanskoga življenja kakših nevarnosti, pač pa od komunizma, od bolševizma i od nečesa, ka je mogoče šče hūše, v nikšem primeri pa ne od katoličanskoga življenja. Dragim sinovom, ki so tu navzoči, i vsem, ki tak kak oni pripadajo katoličanskoj akciji i v njej sodelujejo“, pravi sv. oča: „Vidite, to je vaše

veliko poslanstvo, ki je posebno važno v deželi, kak je vaša, kde ma katoličansko življenje telko dobrih i vernih nasledūvalcov, kde pa tudi zadeva na teliko težav. Velika čast i slava je, če što posveti svojo mladost i vso svojo bodočnostzmagoslavji Jezusa Kristuša i razširjanjij njegovoga kralerstva v svojoj lastnoj domovini. Velika čast i zaslūga, ar bodo mladenci, ki na te način gučijo za Kristušovo čast, svojoj domovini, kelko je v njihovih močeh, prinesli največšo blaženost i največši blagoslov, najmre blaženost, da narod žive Kristušovo življenje i življenje Cerkve i bo tak deležen blagoslova, ki ga je Kristuš namenao vsem tistim, ki verjejo v njega i izpunjavlejo njegove postavie i so verni njegovomi božemi kralerstvi. — Sv. oča je zaključo s tem svoj govor, blagoslavljajoč mladence, škofa, duhovnike, vse kršćanske družine i vso njihovo veliko državo.

**Proslava 2. obletnice narodnoga kršćanskoga odpora v Španiji.** V Francovoj Španiji so zahvalno božo službo opravlaali, ka njim dober Bog dao vekši deo Španije osloboditi krutoga boljševizma. Poleg cerkvenih slovesnosti so se vršile tudi narodne. General Franco je pri toj priliki podpisao zakon, šteri nūdi podporo siromaškim delavcom i kmetom, ki majo vekše število dece.

**70 letnica dr. Ušeničnika.** Te dni je dopuno svoje 70 leto veliki slovenski vučenjak dr. Aleš Ušeničnik. Njegovo delovanje, pisanje na socialnom poli s Kristušovim dūhom je svetoznano. I vendar je ponizen, skromen duhovnik s Kristušovim Srcom. Bog ga naj žive do skrajnih mej clovečega življenja.

**Polska.** Z dovoljenjom sv. Stolice l. 1920. nastavlena katoličanska univerza v Lublini je dobila zdaj v senati i parlamentu pravo polskih akademskih škol. — Kardinal Hlond, primas Polse, je jasno povadao pri priliki, kda se je telo sv. Bobola Andreja v domovino spravilo, da je pogzledi toga svetnika Polakov sveta dužnost, da molijo i delajo za zjedinenje pravoslavni h s kat. cerkvijov.

**Kak Moskva pomaga komunističnoj propagandi.** Pred nedavnim je list komunistične stranke v Belgiji „Glas naroda“ vsaki den prosao pomoč od svojih čitatelov i to hitro pomoč v zneski 100.000 frankov, ar ovak ne bi mogeo duže izhajati. Na konci februara pa je list prehnjao prositi penezno pomoč, celo povekšao svoje posamezne izvode, nabavo nove i sprejeti so bili trije novi tajniki. Jasno je, kak beli den, odket je prišla pomoč. — Moskva najmre ma poseben urad, ki potom svojih agentov, ki se nahajajo po vsem sveti, deli pomoč komunističnim organizacijam. Ta penezna pomoč se pa zmenša, kak hitro komunistična stranka nema uspehov. Tudi z belgijskimi komunisti Moskva ne bila zadovolna i zmenšala penezno podporo, „Glas naroda“ pa je namesto dneвно začno izhajati tjedensko. Kda je pa po volitvaj prišlo 9 komunističnih poslancov v belgijsko skupščino, je Moskva dala povekšati prvešno 2 milijonsko podporo frankov na 3 milijonsko, je „Glas naroda“ začno izhajati v povekšanoj izdaji. — Jasen dokaz, kak Moskva podpira svoje.

ljeni razdelilni seznama, podpisani lastnoročno po vsakem prejemeniku koruze, se imajo po delitvi dostaviti srez. načelstvu v Lendavi. Lendava, dne 19. VII. 1938

Za sreski pomožni odbor:  
Ing. M. Peternel, s. r. Dr. F. Klar, s. r. sres. kmet referent nar. poslanec  
J. Klekl, s. r. J. Rijavec, s. r. član ban, sveta šreski podnačelnik

J. Verbanjšek s. r. predsed. Rdečega križa

**Kak bo 11. septembra v Črenšovcih.**

Javno se zahvalimo Bogi za dobrote, da smo v lastnoj narodnoj državi, gde slobodno govorimo brez ovir svoj materinski jezik ne samo pri peči doma, nego pri vsej uradaj; da smo v teh 20 letaj, kak smo v svojoj državi, dobili več pomoči v Slov. krajino, kak prle v stotinaj let; da smo prišli do kruha ne samo za edno leto, nego na vno ga leta po agrarnoj zemli; da smo prišli do svojih hiš po kolonijaj i da smo milijone prišparali pri odkūpi agrarne zemle po prizadevanje agrarne zadruge i naših Novin; da smo se vrnili srečno iz bojne i lejko mirno vredili svoje ognjišče; da smo skoz 25 let meli vodnika s Kristušovim dūhom, ki nas je vodo po pravoj poti i te vodnik so bile naše Novine; da smo v siromaštvi dobili zaposlitev doma i v tujini, pa z zasluženimi peneze rešili prepasti naše domove; da smo meli i mamopriliko za včenje i napredk na verskom, prosvetnom, socialnom poti; da se naša mladine već šolala v teh letaj i dosegla već lepih služb, kak prle v stotinaj letaj. Za te i vse druge neštete dobrote se bomo dobrimi Bogi zahvalili i oblūbili vernost: Njemi, da ostanemo dobri kršćeniki; domovini, da ostanemo verni državlani; narodi, da ostanemo verni Slovenci; Slovenskoj krajini, da ostanemo njeni verni sinovje i verne hčeri. V te namen se nas zbere nešteto jezer 11. septembra v Črenšovcih. Molimo i pripravljamo se, da te svoj namen dosegemo vsi.

**Seja širšega pripravalnoga ali delavnoga odbora za proslavo 20 letnice oslobodjenja Slov. krajine.**

Vršila se je v nedelo 24. julija v Črenšovcih pred 70 zbranimi narodnjaki iz oba sreza. Navzočiva sta bila oba našiva poslanca gg. Benko i dr. Klar, ban, svetnik g. Bajlec, nadzornik g. Mikuž, starešine gas. župe lendavskoga i sobočkoga sreza, zastopnik gostilničarske zadruge g. Horvat Matjaš, duhovščina, vučitelstvo, predsedniki občin, odborniki, zastopstvo prosvetnih društjev i fantovskih odsekov i drugi naši možje i dečki. Prišli so celo od sv. Jūrja na sestanek. Sejo je odpro urednik Novin, zapisnik je vodo g. Glavač dijakon. V svojem govori je urednik Novin pozdravo vse navzoče i razložo, zakaj se vrši proslava i zakaj v Črenšovcih. Vrši se, ar stopimo v 20. leto z augustom 13. v Črenšovcih pa ar se je tu začela i tudi dokončala borba za naše oslobenje. Pred 10 letami smo šli tudi v Soboto i Lendavo, da pobijemo laži, ka ta mesta neso narodnozavedna i državotvorno, pa to smo dokazali. Dnes toga ne trbe, Sobota nikaj ne menje narodnozavedna kak Ljubljana i Lendava nikaj menje kak Maribor. V Črenšovcih se vrši na spomin zgodovine. Zatem se je sprejeo bogati spored za našo proslavo, ki se bo vršila 11. sept. tak lepo, kak dozda je ešče nikdar ne.

**Shranite pšenične vlati.**

Vsi vdeleženci narodnoga tabora v Črenšovcih, ki se bo vršo 11. septembra, naj si poskrbijo po edno pšenično vlat. Ta vlat bo naš znak. Vlat ovijemo z državnim trakom i si jo opičimo na srce. Gda je pšenična vlat zorela, je zorela pred 20 leti naša sloboščina i ž njov tudi dozorela. Lūbezen do rodne grūde, iz štere je zrasla pšenična vlat, nam občuva slobodno Jugoslavijo i v njej zadolvolno Slovensko krajino. — Pšenična vlat nam bodi znak.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črenšovcih, Sloy, Krajina.  
Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2.50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. pološnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže Poslano i med tekstom vsaka reč 2 D., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1.50 Din.

## Nedela po risalaj osma.

Evangelij (Sv. Lūkača 17). Tisti čas pravo je Jezus vučnikom svojim priložil eto: Bio je neki bogat človek, ki je meo oskrbnika, i te je bio obtoženi njemi, kako da bi razsipaval blago njegovo. I zvao ga je, i pravo je njemi: ka to čujem od tebe? daj račun od oskrbnine tvoje, ar že ne bodeš več mogo oskrbljavati. Velo je oskrbnik sam v sebi: ka bom činio, da Gospod moj vkraj jemle od mene oskrbnino? Kopati ne morem, kovidati me je sram. Znam ka včinim, da, gda bom vó vrženi z oskrbnistva, vzemem me vu hiže svoje. Prizvavši zato vse dužnike Gospoda svojega velo je prvomi: keliko si dužen Gospodi mojemi? on je pa pravo: sto tūn olija. I veli njemi: vzemi tvoj dužni list, i doli sedi hitro, i piši petdeset. Potom veli drugomi: ti pa keliko si dužen? on je pa pravo: sto keblon pšenice. Veli njemi: vzemi tvoj list, i piši osemdeset. I pohvalo je Gospod krivice oskrbnika, ka je spametno včino, ar so sinovje etoga sveta spametnejši od sinov svetlosti vu svojem narodi. I jas velim vam: včinite si priatele z nepravničnoga mammona, da kda pomenkate, primejo vas vu vekivečna prebivališča.

\*

Vsaki človek je oskrbnik božih darov, štere njemi je Bog dao z rende ne pa tak, kak bi njegovi bili. Dobro pravi sv. Pavel: „Kaj maš, ka ne bi bio prijeto? Če si pa prejeo, ka se hvaleiš, kak da bi ne bio prejeo?“

Šteri i kakšni so dari boži, v oskrbo nam dani?

Najprle so naravni dari: življenje, nemrtelna duša, obdarjena z razumom, spominom i z volov, telo z raznovrstnimi zmognostmi i močmi, z natenčnimi čuti, s potrebnimi kotrigami. Zvūn toga mamō od Boga danoga več ali menje premoženja. Tūdi čas je dragocen dar.

Nad vsemi temi so pa nadnaravni dari ali dari milosti: da smo odrešeni, da se nam v sv. krsti i v drugih svestvaj naklanja milost odrešenja. Nadale zakladi sv. Cerkvi: Najsv. daritev sv. meše, boža reč, sv. odpustki, zaslužnja i priprošnje svetnikov.

Če pa smo samo oskrbniki tak naravnih i nadnaravnih darov, raznovrstnoga premoženja, telovnoga i duhovnoga, moramo z vsem gospodariti, kak nam to predpišuje Bog, ne pa kak bi rada naša slepa strast, zapeliva slast. Ne! Kak moramo z vsem gospodariti, nam je Bog na splošno oznanio v deseterih zapovedaj. Posebi nam pa ešče sporoča svojo volo po sv. evangeliji i po dužnostih našega stališa. Vse moramo obračati v božo čast, bližnjemi v pomoč i sebi v časni pa večni hasek. Što dela inači, te je slab oskrbnik v božih očeh. Pri računi ednok z najvišjim Gospodom se bo prestrašo. Tam več pomoči ne bo.

Hižnik v današnjem evang. je popunoma pozabo, da ma gospodara nad sebov, ali pa je mislo, da ne bo terjao računa od njega. Zato ga je kak strela z nebes zadeo njegov glas: Daj odgovor od svojega oskrbnitva!

Račun, odgovor bomo davali. Gda, komi, od česa, kak?

Ne vemo gda, zato bodimo zmerom pripravleni. To pa dobro znamo, da ga bomo davali Bogi, najvišnjemi Gospodi, ki nam je dao razne dare. Od česa bo dani račun? Od toga, če smo zlorabili bože dare, če smo zamudili dobra dela, če se najmre nismo potrudili z izročeni mi dari Boga bole čistiti, bližnjemi več hasniti, sebi več zaslužnja za nebesa nabrati. Kak se bo davao odgovor? Popunoma po pravici. Kaj olepsavati ali izgovarjati te ne bo mogoče, kak to tū na zemlji radi delamo za svoja grešna djanja.

## Velki potres na Grčkom.

V provinciji Aten so 20. julija čutili močen potres, ki je porušil več vesi. 50 ljudi je našlo smrt pod podrtnami, dosta jih je ranjenih.

## Moj odgovor g. Benku.

Na moj odgovor v Novinah z dne 26. junija t. l. radi prisvojevanja izključnih zaslug okrog okrožnega sodišča v M. Soboti, je dal g. Benko svoj odgovor v Murski krajini z dne 10. jul. 1938.

Hvaležen sem mu za to pojasnilo v toliko, ker je g. Benko sedaj vendar odkrito in javno priznal, da v času odkar je on poslanec ni pridobil za naš okraj od strani države prav ničesar.

Sprašuje me pa v tem svojem odgovoru, naj povem, če sem jaz izpeljal elektrifikacijo soboške občine, ali pa jaz preskrbel, da so v letu 1925 dobili soboški poplavljenca 500.000 Din podpore. Odkrito priznam, da pri teh poslilih res nimam nobenih zaslug, ker sem takrat še na univerzi študiral. Odkrito pa naj prizna tudi g. Benko, da tudi on nima pri tem prav nobenih zaslug. Elektrifikacijo soboške občine je začel in skoraj do konca izvedel še pok. dr. Šömen. G. Benko je prišel popolnoma slučajno zraven šele prav proti koncu in ima pri tem kvečjemu toliko zaslug, da je imela soboška občina v vsej državi najdražjo elektriko, dokler ji ni znižal cene sedanji občinski odbor, v katerem sedim slučajno tudi jaz. Glede podpore poplavljenca v Soboti pa tudi kar odkrito povejmo, da je to izposloval dr. Korošec, ki je bil takrat slučajno na vladi in če takrat njega ne bi bilo, tudi gotovo podpora ne bi prišla v Soboto.

Tako bi lahko po vrsti odgovarjal za vse pridobitve, ki jih g. Benko omenja v svojem odgovoru. Sicer je toliko previden, da nikjer ne trdi, da so to ravno njegove zasluže, ki jih omenja, računa pa, da bodo ljudje le mi-

koliko sem dal lastnega denarja za poplavljenca. povem, da samo skromnih 300 Din. Mislim, da je za moje premoženjske razmere to dovolj, več pač zaenkrat nisem mogel dati. Če bi pa imel jaz radi poplave toliko dobička, kakor ga ima g. Benko samo pri nakupu živine v teh krajih, bi dal najmanj petkrat toliko, kolikor je dal on iz svojega.

Rad bi pa imel nekaj točnejših pojasnil v pogledu najrazličnejših namigavanj g. Benka v njegovem odgovoru v Murski krajini.

Tako bi rad znal, kdo se je v imenu stranke protivil, da bi prišlo okrožno sodišče v Mursko Soboto, kje in na kakih sestankih se je to vršilo, in katera stranka je to bila. Jaz dobro vem, da JRZ to ni bila, ker sem okrajni predsednik jaz in bi moral za kaj takega vedeti. Mogoče je bila to JNS? To bo potem bolje znal g. Benko kot njen okrajni predsednik. Čital sem namreč, da je on iz JRZ izstopil. Da bi pa gosp. Benko odložil svoje funkcije v JNS, tega pa še nisem nikjer niti slišal niti čital.

In rodi ljudskih govoric samo nisem jaz še nikjer trdil, da je g. Benko res kupoval knjžice.

Ravno tako bi rad vedel, kdo je kupoval knjžice Kmečke posojilnice za 50—60% vrednosti. Jaz vem, da jaz niti ene knjžice tega zavoda nisem kupil, niti ne kdo izmed članov načelstva ali nadzorstva. Pač pa sem slišal, da so ljudje te knjžice nosili g. Benku, češ, da jih on kupuje.

Isto je radi hrane v bolnici. Moja žena je namreč bila usluž-

ben v bolnici kot ekonomska Benko namreč tako nekako namiguje, kakor, da bi bil to jaz, odnosno moja žena, četudi šestčlanske družine jaz dosedaj še imel nisem.

G. Benku povem, da imam jaz v tem pogledu tako čiste roke, da lahko vedno in ob vsaki priliki stopim z njimi na svetlo. Tudi moji ženi, ki je bila kot uradnica vedno skoz in skoz različno ocenjena in je ob vsaki reviziji prejela za svojo veštost v službi še posebno pohvalo, ne more g. Benko niti pičice nepoštenosti očitati. Sicer sva se z ženo tudi zavedala, da na naju vsi še prav posebej pazijo, zato sva vedno, kakor tudi sedaj, pazno gledala na to, da bo vse najino početje takšno, da nama nihče ne bo mogel niti pičice očitati.

G. Benko morda misli, da nam je ostalo prikrito to, kako je on pošiljal svoje ljudi špijonnirati mojo ženo v službi, ko meni ni mogel do živega. Najrazličnejši ljudje so po Benkovem naročilu stalno pazili mojo ženo, ali hodi točno v službo in iz službe in ali se ne bi našla morda pri njej kje kaka nerednost, za katero bi g. Benko lahko zgrabil, ko že meni ni mogel ničesar storiti. Če bi se samo najmanjša malenkost našla, bi g. Benko že takrat sprav-

vil vse naprej, ko je bila moja žena še v službi.

G. Benku povem samo še to, da si jaz svojega dosedanjega premoženja nisem spravil, niti skušal spraviti, niti z goljufigijami, niti s tatvinami, niti s švercanjem, ampak samo s poštenim delom. Ne obdolžujem njega pa tudi nikogar, da bi si kdo drugi spravil svoje premoženje nepoštenim potom. Zato tudi lahko vedno in povsod in ob vsaki priliki z vedrim obrazom stopim pred javnost.

Franc Bajlec.

## Pripomba urednika.

Podpisan urednik sem oprosō oba našiva ugledniva javniva delavca, ki oba meta lepe zasluže za naš kraj, naj se ednok pomirita. G. Bajlec nam je dao izjavo, da s tem zaključuje svoje odgovore, štere je mogo objaviti zavolo obrambe svojega poštenja proti napadom, istotak nam je g. Benko dao izjavo, da ne bo več odgovarjao na napade, štere je mislo, ka so izvirali od g. Bajleca. Mi se veselimo, da je nespোরазumlenji konec i prosimo oba gospoda, naj s sküpnimi močmi delata za blaženost našega ljudstva, ki je vsestransko potrebno vnoge pomoči.

Klekl Jožef,  
urednik Novin.

## Slovenski krščanski delavec.

### Delavske organizacije.

Dostokrat se zgodi, ka bi bilo delavstvo pripravljeno se organizirati, liki ma bojazen i strah. Te strah je na enoj strani pred delodajalcem, na drugoj strani pa večkrat tūdi bojazen pred oblastjov. Ka je potrebno k tomi povedati?

Po zakonih o zaščiti delavcov ma delavstvo pravico snovati svoja društva (organizacije), v šterih delajo za svoje gospodarske, kulturne i moralne koristi. Nišče jim nesmi toga braniti. Tūdi delodajalec ne. Istina je to, ka delodajalec ne vidi rad, ka bi se njegovo delavstvo organiziralo. Posebno kapitalističnomi del-

slov sporočite svoje žele i opišite, kakše so razmere v vašem podjetji. Dobite odgovor pojasnilo i tūdi pomoč — i to tak, ka nede nišče nikaj trpo.

Druga je pa bojazen pred oblastjov. Delavstvo večkrat zmotno misli, ka je delavci prepovedano se potegūvati za svoje pravice i ka se ne sme organizirati. Kak smo že povedali, je po zakonih dovoljeno se te namene delavstvi organizirati, ka si sami pomagajo i se vzgajajo. Potrebno je samo vložiti na oblast pravila i včlaniti vse, kak za druge organizacije. Takše delavsko društvo oblast sama potrdi i dovoli. Zgodi se pa večkrat, ka hodijo okoli delavstva različni korteši, šteri nagovarjajo delavstvo v nedovoljena društva, ki so tajna i i ki majo namen delavstvo samo šuntati. Takša tajna društva kak pa oblast preganja, kak vsakšo tajno društvo. Takša društva so pa delavstvi itak samo kvarna. Zato naj delavstvo samo odkloni takše korteše i jih našene kak delavske sovražnike. Takši korteše delavstvo samo puntajo, kda jih pa oblast zasledi, pa zbežijo i delavstvo pūstijo samo. Zato naj delavstvo, prle kak se zavūpa kakšemi tūjemi človeki, koga opita, što je to i kakše namene té ma. Najbole bo, če ga pitate za ime i nato pismeno opitate Zvezō združenih delavcov v Ljubljani, ka vam je včiniti. Zveza združenih delavcov ali kratko ZZZD vam da vsa potrebna pojasnila.

## DELAJSKE NOVICE.

Dve noyivi delavskivi organizaciji Zveze združenih delavcov (ZZD) sta se ustanovili. Edna v Zabukovci v Savinjskoj dolini pri Celji, druga v Bohinjskoj Srednjoj vasi na Kranjskom. Organizirano delavstvo se bo potegūvalo za delavske pravice i si pomagalo do bolših plač.

Novo ceste v Sloveniji. Slovenija dobi od gradbenoga ministrtva 40 milijonov dinarov za graditev cest. Z graditvijov cest se bo znova zmenjšala nezaposelnost v Sloveniji.

Boljševiški raj v Rusiji. Moskovska (boljševiška) „Pravda“ piše, ka v varaši Tombovi nemojo vžgalic. V celom varaši ne dobi niti edne škatlice. Na vse zahteve se boljševiški komisariat v Moskvi ne oglasi i ne da odgovora i ne vžgalic.



Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani: Dr. Stojadinovič i dr. Korošec pred slovenskimi deklamli.

slili, da je vse tisto, kār ni moja zasluga, prav gotovo njegova zasluga. Zato pa našteva vse, kar se je od mojega rojstva naprej napravilo v našem okraju v nadi, da se bo morda le kdo kje našel, ki bo celo zadevo tako razumel, kakor, da je vse njegova zasluga.

G. Benko me tudi vpraša, če je moja zasluga, da je skozi leta vladal med našim prebivalstvom lep mir in sloga. To je povsem nepravilno vprašanje! G. Benko se naj rajši vpraša, kdo je začel v našem okraju rušiti mir in slogo?

G. Benku tudi ni po volji moja pot v Budimpešto. Gotovo sodi po sebi, če misli, da sem šel tja radi nekij zabav. Povem samo, da nisem prav nič popihal v Budimpešto radi poplave, kakor on to omenja. Res je pa, da sem slučajno jaz mnogo prej prehodil vse poplavljenne kraje, ko on, slučajno tudi ta podpora prej prišla ko tista, ki jo je on zaprosil in katere še danes od nikoder ni. Šele potem sem odšel v Budimpešto. Ko me gosp. Benko sprašuje tudi naj povem,

uradnica in je v upraviteljevi odsotnosti nadomestovala tudi upravitelja. V smislu zakonitih predpisov pritiče takim uradnikom tudi pravica do hrane v bolnici, tako recimo, kakor pritiče poslancu poleg njegove redne plače tudi pravica do brezplačne vožnje v prvem razredu po celi državi. Razlika je samo v tem, da se mora hrana v bolnici posebej plačati, če jo kdo hoče imeti, poslanska vožnja je pa brezplačna. To je pravica, ki se je človek lahko poslužil, ali pa tudi ne. Moja žena se svoje pravice do hrane v bolnici ni poslužila skoraj nič, ker je tekom devetih let, kolikor je bila v službi, prejemale hrano samo nekaj mesecev. Je pa vso to hrano točno do zadnje pare plačala in ni tedaj prav nikogar niti za las prikrajšala. Nasprotno, bolnica je v tem času dobivala vso povrtnino iz našega vrta, in to brezplačno, tako, da je bolnica imela od tega še precejšnjo korist.

Zato bi prav rad vedel, kdo je bil tisti, ki si je dal nositi iz bolnice šestčlansko družino, plačal pa samo za dve osebi. G.

delavci je delavska organizacija odvišna. On bi najraj vido, ka ne bi bilo nikoga, ki bi se potegūvao za delavca i ki bi nastopo, če se delavci godi krivica. Pošteni delodajalec pa nemre biti bogzna kak nasproten poštenoj delavskoj organizaciji. Poštenomi delodajalci je poštena organizacija lahko tūdi v korist i pomoč. Tam, kde se organizaciji ne potrebno potegūvati za delavske pravice, ar jih delodajalec ne krati, tam se delavska organizacija posveti kulturnomi deli i vzgoji svojih članov. Kulturni i izobraženi delavci so pa tūdi za podjetnika več vredni. Liki strah pred delodajalcem ne bi smeo nikdar biti vzrok, ka se ne bi osnovala poštena delavska organizacija. Če si delavci sami ne vejo pomagati i ne vejo, kak bi se ustanovila organizacija, ar se bojijo pred delodajalcem, naj pišejo na pošteno delavsko centralo, ki bo znala tak vrediti, ka se delavstvi ne bo potrebno bojati. Takša poštena delavska centrala je Zveza združenih delavcov v Ljubljani, Čopova ulica 1 (Delavska zbornica). Na te na-

## Glasi iz Slovenske krajine.

**Romanje k Mariji Bistričskoj** bo v ponedeljek 1. avgusta z Črenovec ob 4 vori zajtra. Ki zamudi, romare lejko dojde v Štrigovi, kama se popaščijo zavolo poslušanja svete meše.

**Na podporo naših listov** je darovala Hozjan Marija, Francija iz M. Polane 21.50 din, Balažek Martin iz Polane v Franciji 18 din, Benko Štefan, Domajinci, z Nemčije, 5 din, Jeneš Marija iz Francije 3 franke. Bog povrnil!

**Nova meša v Soboti.** V Soboti so sporedoma bile tri nove sv. meše. Zadnjo je služo dnes teden č. g. Lajnsček Ludvik. Pri oltari ga je vodo domači g. župnik Vojkovič, predgao njemi je pa domačin g. Rajner Janoš, kaplan v Rogatci. Več gospodov duhovnikov z obe dekaniji z gg. dekanoma i bogoslovci je počastilo dom novomešnika v Rakičani. Ceremonar je bio g. Kolenko Ivan, bogoslovec.

**Občni zbor sreske JRZ. v lendavskom srezi se je vršo 24. julija v Lendavi.** Stari odbor je zvoljen z nova z predsednikom dr. Klar Francom, nar. poslancom na čeli. Pri tej priliki so se navzoči člani navdušeno odločili za sodelovanje pri proslavi 20 letnici osloboditve Slov. krajine, ki se vrši 11. sept. v Črensovcih.

**Grad.** Ob priliki pokopa g. Šaruga Fridrika, notara v pokoji pri Gradi, je gospod Jezovšek, javni notar v Soboti, namesto venca na grob pokojnoga darüvao za siromaško deco 100 din. G. notari Jezovški se najtopleje zahvalujemo za dobroto, štero je izkazao našoj siromašnoj deci.

- **Preds. občine:** Bačič Franc.

**Na misijon g. Kereca** je darüvao Benko Štefan, Domajinci, z Nemčije 28 Din. Poslano na Rakovnik.

Značemo s pripravami za zidavo prve hiže za sirote Slovenske krajine, to je Doma sv. Franciška v Črensovcih. Podpisani Odbor za zidanje Doma sv. Franciška v Črensovcih se je odločilo v smisli seje, obdržane 22. julija tekočega leta, da letos začne s pripravami za postavitev doma sv. Franciška. Prvo začnemo voziti kižek i pesik. Plačilo, štero obljublamo, je bože smilenje z interesi vred. Te interese, kak je Jezus pravo, je neštrihan, nego navrhan korčič. Za to navrhano t. j. obilno bože smilenje prosil odbor vsa smilena srca, ki majo občn, naj pripelajo par vozčikov, bar dva, če več ne morejo, pesika i toliko kižleka v Črensovece na njivo Doma sv. Franciška. Za drugo vožnjo: rušt, cigeo, vapno, cement, železje i. t. d. se bomo obrnoli na smilena srca v poznj jeseni i k leti v ranom sprotoletju. Zjad sie že poželi, vnogi zmatali, hajdino posejali, nikšega silnoga dela nemate, zato se obračamo na vas z milov prošnjov v imeni siromakov. Naš odbor vam bo dostavo potrebne cedale i to za vsaki voz dve, edno date ta tam, kde si pesik ali kamen nakopate, drugo pa tam, kde pesik ali kamen dol skopate, na njivi Doma sv. Franciška v roke določenom odborniki. Molitve siromakov, ki najdejo streho i skromno preživljanje v Domi sv. Franciška, sv. meše, ki se bodo v kapeli toga doma za darovnike služile, bodo prosile bože plačilo na vse, ki bodo siromakom iz lübeznj pomagali. Ki pa nemate prilike za vožnjo, mate pa občn, odprite na stežaj svoje smileno srce i pomagajte po vašj močej z drugimi dari postaviti prvo hišo siromakov v Slov. krajini. Vsem darovnikom pa naj bo v srce vyklesano, ka so že stoletja potrdila kak neovrgljivo istino:

Ki siromaki dar pokloni,  
Na največji interese ga Bogi posodi.  
V smilnom Srce Jezušovom vas pozdravi i prosil pomoči za siromake - **Odbor.**

**Puconci.** 25 letnico svojega duhovniškoga pozvanja obhaja v Puconcih vč. g. Luther Adam, evangeličanski pastor. Čestitamo.

**Misli na novo mešo v Polani i dar za novomešnika.** Balažek Štefan i žena Marija, iz M. Polane, zdaj v Franciji, prisrčno pozdravljata svojega dušnoga pastera g. Rantaša Antona i novomešnika g. Ritlop Boleslava. Neizmerno se veselita, ka mala polanska fara ma tündinovomešnika. Radiva bi bila na-

vzočiva i sprejela novomešniški blagoslov, a siromaštvo jiva je pregnalo v tujino. Iz svojega siromaštva pošilata novomešniki 50 dinarski dar potom uredništva Novin i prosita g. novomešnika, da se jiva spomene pri prvj sv. meši. — Penez je naše uredništvo izročilo polanskomi g. duhovniku Rantaši za novomešnika.

**Novine so narasle** meseca julija za 61 komadov, odpadnoli 17 komadov, čisti narastek 44 komadov. Od sto na dva do tri mesecá naročenih je odpadnoli 57 komadov, čisti prirastek 43 komadi. Iz srca se zahvalimo častivrednima slugama Antoni Martini Slomški i Frideriki Baragi za pomoč. Prosimo jiva, naj napunita s svojim duhom slovenski narod, njegove liste i je razširita. Sv. Ciril i Metod naj njima sprošita čast oltara, bodi naša stanovitna molitve.

**Ižakovci.** 17. julija smo meli proščenje z obilnim številom naroda iz sosedni vesi. Meli smo tisti den tri blagoslovitve. Najprvo nas je blagoslovo Kristuš Krao v začetki prve sv. meše z lepim deždžom, po meši je sledila blagoslovitev novoga križa, pred večernicov pa blagoslovitev novoga cintora. Vse je šlo v lepom redi, v procesije smo se zbrali v šterojle korakala tüdi gasilska četa. Zahvalimo se našim č. g. kaplanom, g. Cigleri i g. Štukovniki, da sta se oba dva vdeležila procesije. Posebno se zahvalimo na lepj predgji od sv. Križa, zahvalimk se tüdi odbornikom, šteri so po mirnoj voli dali milodare. Posebno se se g. predgar zahvalili izseljencom vu Franciji i Nemčiji, šteri so dali milodare na novi križ. Predragi izseljenci, to bo vaš najlepši spomin, vsi vaši zaslužki hitro minejo, te križ pa bo stao duga leta. O sv. Križ naj vam bo nebeski klüč od vekomaj do vekomaj.

**Hotiza.** Nabiranje za našo predgnico, štero kanijo postaviti naši, po sveti razmetani izseljenci, jako lepo napredijne. To je znak, da je vera v naših lühed tak močno vezalje, da je nega sile na sveti, ki bi to raztrgala, kak bi to neštérni radi raztrosili v svet. Imena tistih, ki so v zadnjem časi poslali i tak dobrinesli svoje dare, so: po 100 Din: Balažič Marija, Tibaut Štefan i žena, Zver Katica, Lackovič Štefan, vsi iz Francije; Kolman Matjaš 50 fr, Püčko Štefan 50 Din iz Nemčije. — Omeniti trbe tüdi na tom mestu, da so naše reči pred par meseci, ki so bile namenjene našim Amerikancom, najšle dobro mesto i lepi odziv. Poslali so nam 1325 Din. Te penezje je nabrala Marija Bilčić. Ona ma največ zaslugje pri tom deli i se njoj župni urad na tom mestu toplo zahvaljuje za vest trüd, ki ga je mogla pri tom prestati. Naj njoj dobri Bog, ki vidi vsakši skriti dar, bo obilen plačnik. Darüvali so sledeči v Clevelandi v dolaraj: Bilčić Pavel i žena 5, Lebar Štefan i žena 3, Ftičar Štefan i žena 3, Hozjan Martin i žena 2, Markolija Štefan i žena 2, Kramar Roza 1, Ftičar Štefan 1, Žizek Verona 0.50, Lebar Ivan i žena 0.50, vsi iz Hotize; Lutar Ivan i žena 1, Čeh Franc i žena 1, Lutar Barbara 1, iz Nedelice; Tkalec Jožef i žena 1, Zadravec Franc i žena 1, Žizek Ivan i žena 1, Zadravec Štefan i žena 1, Rožman Franc i žena 1, Goldinar Franc i žena 1, Krampač Matija 1, vsi iz Turnišča; Prša Štefan 0.50, Zver Štefan 0.50, Prša Ana 0.50, Kovačič Valant 0.50, Jagerič Ivan 0.50, Smolko Jurij 0.50, Düh Jožef 0.50, Smej Marija 0.50, Hodnik Ivan i žena 0.50, vsi iz Trnja. V zadnjem časi sta šče poslala iz Amerike Vinčec Ana 2 dol, Horvat Mihael 100 Din iz Hotize. Vsem našim darovnikom prisrčen i iskren Bog plati. — Joško Berden, kaplan Hotiza.

**Beltinci.** Za tombolo Kat. prosvetnoga društva so darüvali sledeči beltinski trgovci: Fister, razno obleko i penezje, Brumen, 70 din, razne žage, sekire i motike, Osterc, 100 din, Klepec Joško 50 din. Ostali do objavljeni sledkar.

**Lepa kniga za čtenje.** Priporočamo lepo pripovet Albert Bessieres-a: „Puščava bo cvetela.“ Dobi se v Misijonskoj tiskarni Groblje p. Domžale.

**Okrožni telovadni nastop** bo naša mladina pokazala avg. 21. v Soboti, 4. sept. v Bogojini i 11. sept. v Črensovcih.

Tombola bude dnes zadvečera po večernici pred cerkvov v Beltinci. To je zadnja tombola v tej sezoni, zato tüdi zadnja prilika, ka za 2 din. dobiš biciklin, prašiča, celo obleko, vöro, vreče mele, motike, lopate, žage i ešče nad 500 drugi dobittov velke vrednosti. Zato Jožek, Števek, Ančika, Bara, mlado i staro, vsi dnes zadvečera v Beltince na tombolo! Redke so prilike za srečo, ne zamüдите je! Prvi slovenski pesnik je že davno spevao, ka: sreča te išče, pamet ti je dana, najdeš jo, či si nej zaspansi. Zato naj niti eden nede dnes zaspansi, ka ležej najve srečo!

**Žizki.** Na kapelo sv. Florjana so nam v Din. darüvali sledeči: N. N. Črensovci, 50, Tonaj Helena, Žizki, za 1 kep sv. Družine 40, Prša Jožef, Žizki, 1 kep: Srce Marijino 38, Haklin Izidor, Žizki, 1 kep: Srce Jezušovo 38, Grüškovnjak Martin, davčni ur. Lendava, 50, Gasilska četa, Črensovci, 50, Nemeč Ivan, Žizki, 3, Žalig Ivan, Žizki, 4, Klepec Karol, trg. Črenšovci, 50, Cigan Matjaš, Žizki, 4, Plej Ignac, Črensovci, iz Francije 50, Virag Ivan, Žizki, iz Francije 34, Žizek Kata, Žizki, 1 kep: Angel čuyar 40, N. N. Črensovci, 22, Zver Joško, taj. pos., Trnje, kotlič za vodo 18, Kmečka posojilnica, Lendava, 50, Virag Marta, Žizki, iz Francije, 30. — V Franciji pa sta ob priliki sv. spovedi nabrala Horvat Matjaš iz Žizkov i Hozjan Ignacij iz Trnja 108 fr., v dinaraj smo dobli 147 Din. Darüvali so v fr. sledeči: Horvat Matjaš i žena, Žizki, 20, Hozjan Ignac i žena, Trnje, 10, Legen Martin i žena, Trnje, 4, Currič Kazimir i žena, Črensovci, 10, Gordina Gusti i žena, Žizki 4, Horvat Jožef, Trnje, 5, Horvat Ivan, Trnje, 2, Horvat Štefan, Trnje, 2, Horvat Ivan (Copotov), Trnje 5, Sarjaš Štefan, Trnje, 5, Kolenko Vinči, Trnje, 8, Rezonja Marija, Črensovci, 5, Ritlop Terezija, Črensovci, 5, Koter Ana, Odranci, 5, Nemet Marija, Krupljinik, 2, Berki Jožef, Dugaves 2, Tropčević Barica, Gorica, 2, Kranjc Lujz, Tešanovci, 10, Vladimir Tropčević, Kobilica 2. — Vsem, ki ste nam priskočili na pomoč, kak vam, dragi darovniki tñ doma, tak tüdi vam, dragi rojaki, ki ste ši v tujino, s trebihom za kriühom i ste si od svojij vüst odtrgnoli, se iz srca zahvalijemo. Prosimo Boga, naj vam stokrat poplača vaše dare, Sv. Florjan pa, naj Vas čuva zemelskoga i večnoga ognja. Bog plačaj.

**Nesreča i to dvojna.** Na državnoj meji kre Dobrovnika je streljen z dozday še neznanih zrokov neki graničar. Graničarska četa njemi včasj šla na pomoč iz M. Središča. Na državnoj cesti poleg Ivanokocovoga marofa se je motorni biciklin prevrgo, gran. kapitan, središke posadke komandir je ležej ranjeni, narednik pa je dobo močne poškozbe i je spravleni v čakovsko bolnišnico. Šofer je ostao nepoškozövan.

**Premešeni gg. kaplani:** G. Koren Ivan, kaplan v Dolnoj Lendavi je premešeni v Dobrovnik, g. Sukič Ivan, kaplan iz Črenovec v Dol. Lendavo; g. Rous Matija, novomešnik iz Beltinec v Črensovece, g. Zelko Ivan, kaplan na dopusti k Sv. Martini pri Vurbergi.

**Ka se godi po domovini?**

**Vlom v cerkev sv. Jakoba pri Savi.** 17. julija je bio iz cerkve sv. Jakoba pri Savi odnešeni ciborij i monštranca i to med 12 i 13 vörov opoldne. Lüdje so vidili te čas nekšega možkoga, ki je z aktovkov hodo okoli cerkve. Kda je g. župnik po litanijaj šteo izpostaviti Najsvetejšje, je vido, da menka velki ciborij i monštranca. V to cerkev je bilo vlomlono še pred par dnevi. Vlomilec je vse razmetao, odneso ne nikaj. G. župnik je zato vsaki večer odneso vekše vrednosti iz cerkve. A vlomilec je pri belom dnevi opravo svoje delo.

**Železniška nesreča v Čakovci.** 19. julija se je zgodila na čakovskoj postajj velka nesreča. Brzi vlak je na prehodi z vsov silov zavozo v vprežena kola i voznika Novan Ivana iz Buzovec ščista razmesaro i k

mesti bujo, njegovoga 11 letnoga sina pa močno poškozövao. Zdravniki majo vüpanje, da dečekca obdržijo pri življenji.

**Stražen ogenj v Polanah poleg Križevca na Hrvatskom.** Kmet Nemčič je strelao s starov puškov, štero je naprej nabijao i to z pamukom. Gda je strelao, je žareči pamuk zleto na sosedno hišo, štero je vužgao. Od te hiše so se vužigale druge, ki stojijo tesno edna poleg druge. Zato pa rešiti neso se mogle, čeravno je bilo poleg dosta šprickanc. Gašenje je šlo počasi tüdi zato, ar so štüdenci globoki i so vodo mogli gasilci od daleka v lagvaj voziti. Ponoči so varaždinski gasilci pogasili ogenj. Zgorelo je 38 hiš. Zgorelo je vse zvün živine. Kvara je okoli milijon dinarov.

**Proslava 20 letnice Jugoslavije v Maribori.** Vse, ki se bodo udeležili narodnoga tabora v Maribori 14. avgusta, opozarjamo, da bodo vozili poleg rednih vlakov še posebni. Što se šče tabora udeležiti, naj se javi domačemi odbori, da se bo točno znalo, kelko jih stopi na vlak na posameznih postajah. Poseben vlak bo vozo tüdi iz M. Sobote. Za tabor je dovoljena četrtinska vožnja na podlagi vabil, poslanih občinskim pripravalnim odborom. Vsaki vdeleženeč si mora kúpiti taborsko knižico za 2 Din., taborski jubilejni znak za 2 Din., za sküpnno prenočišče na slami po šolaj 2 Din. Cena hrane bo posebi določena.

**Sküpnno potüvanje iz Francije v Jugoslavijo.**

Ob priliki proslave 20 letnice osloboditve Slov. krajine i 25 letnice „Novin“ bo meseca septembra. Trajalo de z bivanjom v domovini vse vküp 3 tjedne. Pelamo se: Paris, Lyon, Modan, Troin, Milano, Benetke, Trst; Rakek, Ljubljana, Zidani most, Pragersko, M. Sobota. Če se jih priglasil najmenje 10, imamo v Franciji 50% popusta, v Italiji 30% i v Jugoslaviji 50%, tak da bo za posamezno osebo koštala karta ta i nazaj okoli 750 (sedemstopetdeset) frankov. Pri vekšem številu priglašencov bo sorazmerno vekši popüst. Priglasijo se lejko tüdi tisti, ki zastalno idejo v Jugoslavijo, za te de popüst malo menši. Tak mi poročajo od „Putnika“. Podrobnješa navodila v prišestnih številka. Ne čakajte pitajoči posebnih odgovorov, ka nemam časa, liki si bar zdaj za te mesece naročite „Novine“ i zasledijte tozadevna navodila. — Camplin, Paris XI. Bd. Voltaire 57.

**Dekliški tabor na Brezjah.**

Pri Mariji Pomagaj se je zbralo 12 jezero slovenski deklin, štere je g. dr. Korošec nagovoro i je proso, naj molijo za slovenski narod i državo.

**Velika Francova zmaga.**

Na estramadurskom bojišči je Francova vojska osvojila 2780 kvadrat kilometrov broječo pokrajino s 23 mesti i vesnicami. Na jezere rdečih je zgrablenih.

**Sobočka bolnica je dobila kredit.**

Bani, g. dr. Natlačeni se je posrečilo dobiti na 6% obresti posojilo za povekšanje obstoječih bolnico Sloveniji i za novo bolnico v Soboti, štera bo koštala 12 milijonov dinarov.

**Madjarski državniki v Sloveniji.**

Madjarski min. predsednik Imrédi i zvünešnji min. Kánya sta skoz Slovenije potüvala iz Italije domo. Na Rakeki jiva je pozdravo i do Ljubljane sprevedo ban dr. Natlačen.

**Naši sestanki v Franciji.**

15. august Gravelle (Seine)

21. august Nangenville (prestavleno zavolo žetvel)

28. august Tigy (Loiret)

**Več krme!**

Letošnje povodni so vnogomi poplavlile telko travnikov, ka de njemi zmenkavala proti konci zime krma. Po neštérni krajaj si pomagajo na te način, ka sejajo krmo, štera zraste takrekoč v zimi. To je repica (rips). Seja se v tom časi. Či se seja za polaganje, se polüča po hajdini, malo bole redko kak repa; gda se hajdina pokosi, setev ostane na njivi. Či je nej preveč zimski čas, že začne k Jožefovimi cvesti i je jako dobro polaganje. Skoro trifrtale metra visika rastlina se sprva more zošekati pa mešati s slamenov sečkov, čisto ne kaže včasi polagati, zato ka živino potira pa jo te nešče jesti. Kda se živali privadijo zelenoj krmi i postane repica bole trdna, se jo polaga celo. Do sredine aprila se jo že spolaga, tak, ka šče je čas v repično strnišče saditi krumple ali kukarco. Živina jo izredno rada je, se po njem zredi i krave izredno dojijo po njej. Či se seja v rdečo detelco, more biti malo bole oredka. Posebno važno je tüdi za rojare, zato ka izredno dobro i rano medi, tak, ka se roji rano pomorejo. V našem srezi jo sejajo največ v Dokležovji i majo jako dobre uspehe ž njov. Kak že povedano, je repica rastlina, ki je nej napoti nikšemi drugomi povi i lejko ponovno povemo, da zraste takrekoč v zimi. Semena ne trbe več kak repnoga, šče malo menje, zato ka püsti vrhe. Po Dokležovji se ga zadosta dobi, pa tüdi v oljarni Ribič v Cezanjovci bi se ga dobilo. Za kmetovalce jako priporočljivo! Zadnji dnevi julija so jako ugoden čas za sejanje. Samo se polüča po njivi i zide.

**Velika letalska nesreča.**

V Bagoti glavnom mestu južnoamerikanske države Kolumbije je pri vojaških paradaj na tla treščilo letalo, štero je bujlo 45 lüdi, 100 pa ranilo.

**Razstava slik v gimnaziji Murska Sobot.**

Sobočka gimnazija je skupaj z obrtno nadaljevalno šolo dne 22. jun. do 5. julija priredila v gimnazijem poslopu risarsko razstavo. Razstava je bila v dyeh dvoranah. V prvi dvorani so razstavljali samo dijaki. Večinoma so bile tö kompozicije. Človeško oko se kar ustavi na čudoviti mešanici barv in ornamentov. Kar neverjetno je, kako prekrasni ornament se dajo ustvariti iz običajnih geometričnih in rastlinskih oblik. Eno steno v tej sobi so krasili akvareli, ki prav nič ne zaostajajo za kompozicijami, temveč jih še prekašajo. Najlepša dela so tu nekatera tihozitja, ptice, posode i. t. d. — V drugi dvorani so razstavili deloma še dijaki, ostalo pa vajenci. Dela poslednjih prijetno presenečijo. Človek kar ne bi verjel, da je tüdi vajenceva roka zmožna ustvariti kaj takega. Najlepše uspehe imajo vajenci zidarske, mizarske, kamnoseške in čevljarke stroke. Tu vidimo krasne i precizno izdelane stavbne načrte, lastne konstrukcije mobilj, nagrobnih spomenikov i. t. d. Škoda, da v listih ni bilo objavljeno, kedaj se bo vršila razstava, da bi se lahko še več ljudi udeležilo te nadvse uspele razstave. Šol i mladini pa na uspehu čestitamo.

**2.500 din potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno doma.** — „Anos“ Maribor, Orožnova 6. Postranski zasluhek! 731.

**Prodám umetni mlin z lepim skupnim posestvom na Dravskem polju.** Naslov v Navnah.

**Stavbeni les, žagan, suhi** za rušte, čakature i drugo **prodájo** JOSIP MURSA na KRAPJI.



## „HIZICKI DOMAČOJ“

### Pisma naših z tujine

*Benko Štefan, Jessen, Nemčija.* Velečastiti g. urednik! Dovolite mi, da se tudi jaz oglašim i napišem par vrstic iz te dalne tujine. Želem Vam zdravje, da bi še mnogo let živeli i pisali te liste, ki romajo deleč po sveti i nam prinašajo poleg drugoga tudi božo reč, ki je najbolje potrebna v tom tujem kraju. Jaz sam v mestu, zvanom Jessen. V cerkev mam samo 5 minut, sv. meša je vsakih 14 dni samo ednok zavolo pomenkanja duhovnikov. Naša cerkva je lepa, posvečena sv. Duhu. Na velike svetke je vsa razsvetljena z električnimi svečami. Pozimi je v cerkvi toplo, v njej je najprej tudi peč. Na steni je velik napis — pesem, štero spevlejo na Risale: „Pridi, sv. Duh.“ Bio sam že tudi pri sv. spovedi z Marijinim Listom. G. duhovnik so me po spovedi prosili, če lejko vzemem Mar. List seov, ka do se slovenski včili, ka je tu okoli dosta Slovencov. Za 14 dni, kda je bila pali sv. meša, so mi ga dali nazaj i z veseljem pravili, da je v sosednem mestu (Annaburg-i) bilo 10 Slovencov pri spovedi s tem Mar. Listom, i da so njim natiskali sv. spoved v slovensko-nemškem jeziki. — Za lepi vzgled so nam tej maloštevilni verniki, ki živijo razstepeni med drugoverci (največ med luterani), pa lepo prihajajo k vsakoj sv. meši i tudi k pogostomi sv. obhajili. Zdaj je pa cerkev vsikdar puna, ar je prišlo dosta Polakov i precu Avstrijcov. — Če pa pogledamo luteranske cerkvi, so skoro prazne, samo par stari ljudi je notri, mladina nede v cerkev. Ne briga se nišče več za cerkev, čeravno je samo 24 km od nas kraj, kde je pokopani ustanoviteo njuve vere, Martin Luther. Oštarrije i plesišča pa so puna. Viditi je, kak da bi mogla luteranska vōra tū prepasti. Zato pa prosim, da molite za nas izseljence Vi preč. g. Klekl i vsi, ki ste doma, da ne spadnemo, nego da živemo s Kristušom i njegovov Materjov Marijov i da bomo možni, drugim davati lepi vzgled. — Zdaj Vam pa napišem, kak je pri nas doma. Jaz sam iz Domajinec iz cankovske fare. Doma sta oča i mati. Dece nas je 11 živih i dvoje pokojno. Dosta nas je, zemle pa malo, zato pa jaz moram skrabeti za kruh v tujini. Star sem 17 let. — Neštetni naši, posebno mladina, živijo v tujini slabo življenje. Zato Vas prosim vse starše, ki mate deco v tujini, opominajte je i molite za nje, da ne zablodijo, s prave poti ali pa, da se povrnejo, če so že zablodili. — Mi izseljenci v Nemčiji pa prosimo, ali ne bi bilo mogoče, da bi tudi mi dobili izseljenskoga duhovnika, kak ga majo naši bratje i sestre v Franciji, ki bi delao za rešenje naših duš? Samo duhovniki so možni nas obvarvati, da ne spadnemo, i rešiti tiste, ki so že spadnoli. Ali ne so vredne te duše žrtev? Prosimo skorajšnje pomoči! — (Mislamo na to. Vred-

nik.) — Veleč. g. urednik, šče ednok Vas prav lepo pozdravim, ravno tak uredništvo Novin i celo Slov. krajino. Živeo Kristuš Krao! Kavaš Martin, Ferme de la Motte. Hvalen bodi Jezuš Kristuš! Poštūvani g. urednik! Prav lepo Vas pozdravim i se Vam zahvalim na rednom pošiljanji Novin. Nas je tū 12 Slovencov, vsi Vas lepo pozdravlamo.

*Gomboc Ludvik, Oulchy. Prečastiti g. urednik!* V imeni Presv. Srca Jezušovoga Vas pozdravljam i se Vam najlepše zahvalim na rednom pošiljanji Novin. Naznam Vam, da zapuščam Francijo i se vracam v domovino, kde sam tudi nadale naročnik Novin. Pozdravljam tudi vse prijatele i prijateljice, ki ostanejo duže v Franciji i njim želem, da bi se tudi oni srečno vrnoli v Slov. krajino.

*Konkolič Jožef, M. Dolenci, Horvat Štefan, Ivanci, Matuš Franc, V. Dolenci, Svetec Karol, Budinci, Rosenhof, Nemčija.* Velečastiti g. urednik! Že dolgo nesmo se oglašili v Novinaj, štere vsako soboto z veseljem pričakujemo, da izvedemo kaj novoga iz naše drage

naše partije nas je bilo 10 oseb i smo dobili 20 litrov piva, ino večerjo i to vse brezplačno. Ob 12 vōri nas je auto odpelao domo, okoli 1 vūre smo šli na počitek, da smo si nabrali nove moči za pondelek, da smo ob 6 vōri zajtra pali veselo korakali na vsakdanešnje delo. V Novinaj smo šтели, da naši ništetni bratje i sestre idejo iz Nemčije zavolo slaboga zaslužka. Bogi hvala, mi se dozdam v nikakšem pogledi nemremo potožiti. A li nam je v misli naša prelūba mati domovina, Slovenska krajina, kajti stari pregovor pravi „povsod je dobro ali najbolše je doma“, zato nam bodi pozdravljena cela Slovenska krajina, ar vedno mislimo nate. Zbogom vsi prijatelje i znanci do veseloga svidenja. Nemremo več pisati, ar so trūdna naše roke od tūje zemle, štera nam izrablja naše moči. Bog Vas živi!

*Paučič Jožef i žena Marica v Franciji. Prečastiti gospod!* Prav lepo Vas pozdraviva i Vam želeva zdravje od Gospodnoga Boga i B. D. Marije. Pozdravljajo Vas tudi ostali Slovenci, ki so tū v bližini.

*Sobočan Štefan, Ferme de la Madeleine. Prečastiti g. urednik,* prav lepo Vas pozdravim i se Vam zahvalim na rednom pošiljanji naših krščanskih listov. — Pozdravljam ženo, tetico i celo tōrjansko faro.

*Horvat Alojz, Plessis Treviso. Pozdravljam g. urednika naših listov i vse, ki se za nas trūdijo. Zednim se njim lepo zahvalim na rednom pošiljanji naših listov.*

*Balažić Ana, La Chenillere. Prečastiti gospod urednik!* V imeni Jezušovom i Marijinom se Vam etak oglašim: Hvalen bodi Jezuš Kristuš i Vam želem lūbo zdravje od Boga, da bi ešče mnogo let vrejūvali i nam pošiljali naše liste,



**Naši delavci repo okaplejo v Nemčiji.**

Ti so: Štev. 1. Matuš Franc, 2. Konkolič Jožef, 3. Svetec Karol, 4. Horvat Štefan, 5. Konkolič Kristina, 6. Žlebič Marija, 7. Gorza Marija, 8. Škafar Frančka, 9. Kardoš Vilma, 10. Matuš Ana, 11. Gašpar Gizela, 12. Kološa Ana, 13. Pondelek Treza, 14. Škafar Hedvika.

Slovenske krajine. Nam je pa tudi dužnost, da tem potom pošilamo prisrčne pozdrave, Vam, velečastiti g. urednik i vsem naročnikom Novin. Posebno pozdravlamo preč. g. Horvat Franc-a, plebanoša v V. Dolenci, ino celo Dolensko i Bogojansko faro. Naše življenje mam srednje dobro. Lūdje so prijazni, k meši idemo vsako nedelo, ar je farna cerkev čista blūzi. O kak lepo je bilo na Telovo, to nam ostane v večnom spomini. Tiste krasote nemremo opisati. Na den 19. junija smo pa bili povabljeni v Ludvigshafen v pokojnoga Hindenburga park. Tam je bila mednarodna veselica i igra. Na odri je nastopilo z decov vred 300 oseb. Tam smo vidili prizore z Vogrske, Banadske, Romunske, Češke i Polske, teh krajov narodne nošnje, plese i dosta druge zabave. To mesto je od našega mesta 20 km, nego so z avtom prišli po nas i popoldne ob 3. vōri nas je odpelao i so nas Nemci prijazno sprejeli, bilo nas je Jugoslovanov tam okoli 180, ki smo v tom pokrajini i so nam Nemci tudi dobro podvorili, iz

šteri so nam na velko tolažbo v toj žalostnoj tujini. Veseli me, kda dobim Novine, ki mi naznanijo, ka se godi doma. Jaz sem pri dobroj krščanskoj družini, k meši lejko hodim i to mi je največje veselje. Pozdravljam tōrjansko faro i g. dekana, svoje starše, brata, sestro, celo nedelčko ves i celo Slov. krajino.

*Fujs Rudolf i sestra Klara iz Otōvec, zdaj v Nemčiji.* Častiti g. vrednik! Z veselim srcem se obračamo na Vas i Vam pošilamo pozdrave iz mrzle tujine. Želemo Vam lūbo zdravje i veselje od Boga i Marije. Naj Vas Bog obdrži ešče duga leta živoga i zdravoga, da nas bode podpirali z Vašimi dobrimi krščanskimi listi. Naznanjamo Vam, da nas je 24 iz Slovenske krajine pri ednom gospodi i nam je dobro. Lejko idemo vsako nedelo k sv. meši, cerkev je oddaljena samo 1 km. Zdaj Vas pa, g. urednik, šče ednok lepo pozdravimo, kak i svoje domače, gračko faro i posebno celo otovsko ves.

## Odgovor „Glasu izseljencev“

v Franciji od 2. junija t. l. na notico: „Prekmurske Novice“.

### Kdo gospodari v Delavskem domu v Murški Soboti?

Res je, da je delavski dom v M. Soboti bil zgrajen z delavskim denarjem, toda denar, čeprav je delavski, ni bil dan kot darilo, temveč kot posojilo, ki ga dolžnik v dogovorjenem roku mora vrniti upniku.

Delavski dom je namerala zgraditi delavska zadruga, ki se imenuje: Zadruga „Delavski dom“, r. z. z o. z. v M. Soboti. Ta se je v to svrhu tudi ustanovila. Zbirala je pri delavcih v inozemstvu in tuzemstvu prostovoljne prispevke za zgradbo doma, toda to ji je bilo zabranjeno in nadaljno tozadevno delovanje onemogočeno. Delavci so darovali vsega komaj okrog 20 tisoč dinarjev. Na mojo prošnjo je pozneje banovina darovala še 50 tisoč dinarjev. Ves fond za stavbo doma je torej znašal okrog 70 tisoč dinarjev. Zadruga ni nehala z delom in je nameravano gradnjo doma hotela na vsak način izvesti. Ko je predložila načrte v odobritev merodajni oblasti, ji je prošnja z načrti bila zavrnjena iz razloga, ker ni nudila dovolj jamstva. Vsled tega, kakor tudi vsled z zakonom uvedenega sistema, da delavske domove morajo graditi samo občine, je zadevo prevzela soboška mestna občina, ki je pri osrednji upravi za posredov. dela v Beogradu najela 700 tisoč dinarjev brezobrestnega posojila, ker ta vsota ni zadostovala, je občina razen tega najela še 400 tisoč dinarjev 4% posojila pri Odseku za zaščito izseljencev v Beogradu. Skupaj je torej občina najela 1 milijon in 100 tisoč dinarjev posojila. Dom torej ni stal samo 300 tisoč, kakor trdi pisec, temveč 1 milj. in 200 tisoč dinarjev. To posojilo mora občina kot dolžnik vrnati v 50 enakih polletnih anuitetah. Zato se je odločila, da zgradi dom toliko večji, da bo nekaj prostorov zamogla oddati tudi v najem, dohodke od najemnine pa uporabiti za odplačilo dolga. V nasprotnem slučaju bi ta dolg težil ostale davkoplačevalce. Iz tega razloga so torej v delavskem domu dobili prostore tudi drugi, t. j. sresko načelstvo, občinska hranilnica in obč. elektr. podjetje. Ker borza dela in delavsko prenočišče zaenkrat imata na razpolago dovolj velike prostore, ni treba, da bi zase pridržale še več praznih prostorov, ki ne bi nosili nikomur nobenih haskov; zato je bolje, če so ti prostori oddani v najem in prinašajo občini toliko dohodkov, da lahko odplačujejo dolg. V slučaju, če se kedaj pokaže potreba po prostorih v domu v delavske svrhe, se bodo isti itak uporabili samo za delavce. Stanovanje najemnikov je v domu samo začasno. Tako določajo predpisi o dajanju cenenih ali brezobrestnih posojil za zidanje delavskih domov.

V delavskem domu so nastanjene sledeče ustanove: 1. Borza dela kot prvi upravičenec, ki ima dovolj velike in vsem potrebam ustrezajoče prostore. 2. Delavsko prenočišče kot drugi upravičenec, ima dve veliki in 1 manjšo sobo opremljeno z vsem modernim komfortom z 45 posteljami. Spalnice so ločene za moške in ženske posebej. Prenočnica znaša 4 din. 3. Delavska kuhinja, ki pa vsled pomanjkanja sredstev ni še dogotovljena. 4. Zadruga „Delavski dom“, ki je najemnino vnaprej plačala v znesku 50 tisoč din. To vsoto je občina uporabila za zidavo doma. Zadruga ima pravico stanovanja za dobo 25 let. Zadruga jo prevzela v oskrbo delavsko prenočišče in vrši to delo popol-

noma brezplačno. Pozneje, ko se dogradi, bo prevzela v oskrbo tudi delavsko kuhinjo. Zadruga je razen tega na podlagi svojih pravil in na podlagi zakona o dajanju posojil za gradnjo delavskih domov, dala prostor še trem različnim strokovnim delavskim organizacijam, katere poslujejo v njeni pisarni. Vsi delavci ob vsakem času imajo prost dostop v vse zgoraj naštetih prostore. Vse zgoraj našete ustanove so izključno delavske in socialnega značaja. V prenočišču se ob potrebi in ko bo potreben denar na razpolago, lahko namesti tudi 100 postelj.

Denar, ki so ga delavci potom svoje zadruge prostovoljno darovali, ni uporabljen, temveč naložen v posojilnici. Zadruga je za dom dala le tistih 50 tisoč dinarjev, ki jih je od banke uprave prejela kot podporo. O vseh dohodkih in izdatkih se polaga račune pristojni revizijski oblasti in tudi delavcem na občinih zborih in raznih zborovanjih. Delavci vedo vse in ne dvomijo o pravilnosti, nepoklicani pa naj se v to nevrmešavajo.

Kdo gospodari v delavskem domu? Ne gospod Benko, ne g. Čeh, niti jaz. G. Benko se v te stvari sploh nikdar ni vmešaval. G. Čeh je samo član nadzornega odbora borze dela in kot tak pride k sejam odbora, drugače pa nima v domu nobenih drugih opravkov. Jaz vršim le svojo službeno dolžnost, in sicer pri borzi dela kot šef urada, pri delavskem prenočišču pa kot zadrugin načelnik. O mojem delu in trpljenju ter požrtvovalnosti tudi preko službene dolžnosti naj pa povedo delavci sami. Tisti, ki se tako pridno zavzemajo za naše siromašno delavstvo, naj raje odkrito povedo vzrok, ki jih vodi do teh plemenitih nagibov, da bo naša javnost vedela, kje in kakšna je resnica.

Biti neodvisen, imeti mirno vest in čiste roke, to so lastnosti, za katere se moramo najprej zahvaliti Bogu Stvarniku, ki ne trpi krivice, ne suženjstva, ne nasilstva, temveč hoče pravico, ljubezen in tudi pokorščino.

Sobota, dne 18. julija 1938.

Kerec Franc, l. r.

## Zdravstvo.

Zdravilo, ki je iznajditeli prineslo plemiški naslov.

Na žalost ešče dnesden trpijo velike pokrajine na zemli zavolo malarije. Vendar pa je bila v prejšnjem časi malarija bole razširjena i zavolo nje so trpele države, za štere dnes lahko pravimo, da so oslobrojene toga težkoga betega. Zato je na konci XVII. veka neki Robert Talbor mogeo v Angliji i Franciji doseči velike uspehe s srečnim zdravljenom s pomočjov svojega „arkanuma“. Angleški krao Karol II., šteroga je zvrčo od 4 dnevne malarije, njemi je 1. 1878. podaro naslov viteza. Kda je za nekaj časa Talbor prišeo v Francijo, je zbūdo tam veliko zanimanje s tem, da je zvrčo prestolonaslednika, sina Ludvika XIV. i vnoge druge visoke osebnosti, med drugimi vojvodo Burgonskoga i vojvodo Anžusjkoga, grofa de Berija i gospo Kolinjia. Ludvik XIV. je določo, da se kŕpi od Talbora tajna njegovoga zdravila. Kralova nečakinja, Lujza Orleanska, španska kralica, je imenovala Talbora za svojega osebnoga zdravnika. Talborov „arkanum“ je bio preparat iz skorje kininoyoga dreva. Skorjo toga dreva so malo časa pred tem začnoli uvažati v Evropo, ali kak smo vidli, je naskori prišla do velke valave. Dnesden se skorja kininoyoga dreva ne nūca več proti malariji, ali njeni glavni sestav, kinin, predstavlja najbolje gvšno sredstvo proti malariji.

Odbor društva narodov za pobijanje malarije priporoča dnevno 1–1,2 grama kinina za zdravljenje v časi 5–7 dni, kak zaščito pa dnevno 0,4 grama v časi cele sezone malarije. Naknadno zdravljenje se ne vrši, nego se vsaki ponovni slučaj zdravi na isti način.